

Υποβρύχια αρχαιολογική ανασκαφή στο ναυάγιο « Μέντωρ»

Πρώτες βοήθειες συντήρησης σε υπολείμματα σχοινιών του πλοίου (φωτ. ΥΠΠΟΑ/ΕΕΑ Αλέξης Τούρτας).

Στο διάστημα από 7-23 Σεπτεμβρίου 2018, συνεχίστηκε από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων και τη διεύθυνση του αρχαιολόγου Δρος Δημήτρη Κουρκουμέλη, η υποβρύχια ανασκαφική έρευνα στο ιστορικό ναυάγιο Μέντωρ. Όπως είναι γνωστό, το μπρίκι Μέντωρ, ιδιοκτησίας του Λόρδου Έλγιν, βυθίστηκε λόγω κακοκαιρίας στον όρμο του Αγίου Νικολάου στα ΝΑ Κύθηρα το 1802, ενώ μετέφερε μέρος των αρχαιοτήτων που είχαν αφαιρεθεί από την ομάδα του Λόρδου Έλγιν από τον Παρθενώνα, την Ακρόπολη και άλλα αρχαία μνημεία των Αθηνών.

Η φετινή έρευνα επικεντρώθηκε στο χώρο της πρύμνης, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν ακόμα στοιχεία του πλοίου. Από την ανασκαφική τομή 2Χ2 μ. που ερευνήθηκε δεν εντοπίστηκαν στοιχεία της πρύμνης του πλοίου, αλλά λίγα ευρήματα, κυρίως αντικείμενα που προφανώς ανήκαν στους επιβάτες, όπως γυάλινα φιαλίδια, κομβία ενδυμάτων, αλλά και μία χάλκινη λαβή

ξύλινου συρταριού επίπλου, μολύβδινα βόλια, αλλά και τμήματα σχοινιών από τον εξαρτισμό του πλοίου και άλλα μικροαντικείμενα.

Ιδιαίτερως ενδιαφέρουσα ήταν μία δεύτερη ανασκαφική τομή που διανοίχθηκε κατά μήκος της τρόπιδας (καρένας) του πλοίου. Η τομή αυτή και η εκ νέου διερεύνηση του καλά σωζόμενου σκαριού του πλοίου, έδωσαν σημαντικά και ενδιαφέροντα στοιχεία για τον τρόπο κατασκευής του πλοίου. Στη έρευνα συμμετείχε και η Δρ αρχαιολογίας Marine Jaouen της DRASSM (Département des Recherches Archéologiques Subaquatiques et Sous-Marines) του Υπουργείου Πολιτισμού της Γαλλίας, η οποία ειδικεύεται στην ναυπηγική και ναυπήγηση των πλοίων αυτής της περιόδου. Η συμμετοχή της βοήθησε στο να γίνει κατανοητός ο τρόπος κατασκευής ενός πλοίου, το οποίο, από τα αρχαιολογικά στοιχεία που υπάρχουν, φέρεται να έχει κατασκευαστεί στην Αμερική. Έτσι διαπιστώθηκε και μετρήθηκε ο ρυθμός τοποθέτησης των νομέων

Μέρος από το σκαρί που πλοίου που αποκαλύφθηκε και μελετήθηκε (φωτ. ΥΠΠΟΑ/ΕΕΑ Αλέξης Τούρτας).

(στραβόξυλα) του πλοίου, ο τρόπος σύνδεσής τους στην τρόπιδα ή την ψευδοτρόπιδα, οι μεταξύ τους συνδέσεις, οι αποστάσεις μεταξύ και ο τρόπος σύνδεσης των νομέων με τις προεκτάσεις τους. Ιδιαίτερως ενδιαφέρον φαίνεται ότι ήταν ο τρόπος προστασίας της τρόπιδας.

Αν και, καθόσον γνωρίζουμε, τόσο από τις αναφορές όσο και ανασκαφικά, τα ύφαλα του πλοίου ήταν καλυμμένα με φύλλα χαλκού, φαίνεται ότι υπήρχε και κάλυψη της τρόπιδας με φύλλα μολύβδου, ένα μέρος των οποίων αποκαλύφθηκε κατά τη φετινή έρευνα. Εντούτοις αρκετά ερωτήματα ως προς το κατασκευαστικό μέρος του πλοίου, εξακολουθούν να υφίστανται και χρήζουν περαιτέρω έρευνας και συγκρίσεων για να απαντηθούν στις μελλοντικές ανασκαφικές περιόδους.

Στη έρευνα συμμετείχαν επίσης οι Δρ Θεοτόκης Θεοδούλου, Χρύσα Φουσέκη, Ειρήνη Μάλλιου, Άρης Μιχαήλ, Σπύρος Μουρέας από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, Κωνσταντίνα Αρμενιάκου από το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο και οι Δρ Αλέξανδρος Τούρτας, Δρ Ελπίδα Καραδήμου, Δημήτρης Δημητρίου, Έλια Νικητοπούλου, Παναγιώτης Αθανασόπουλος, Μανώλης Τζεφρόνης, Μανουήλ Κουρκουμέλης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω στην έρευνα συμμετείχε ένα διάστημα και η αρχαιολόγος της DRASSM Δρ Marine Jaouen.

Πηγή: ΥΠΠΟΑ

Μολύβδινη επένδυση στη περιοχή της τρόπιδας του πλοίου (φωτ. ΥΠΠΟΑ/ΕΕΑ Αλέξης Τούρτας).